

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

*Επιμορφωτικό – υποστηρικτικό υλικό
Πράξη: «Επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στις δεξιότητες
μέσω εργαστηρίων» (MIS 5092064)*

ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ 2014-2020» που συγχρηματοδοτείται από την Ελλάδα και
την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο)

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΦΡΟΝΤΙΖΩ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ
1. Κλιματική αλλαγή- Φυσικές Καταστροφές, Πολιτική
Προστασία

Αποκωδικοποιώντας τις φυσικές καταστροφές

Νάκου Αλεξάνδρα

Φιλοσοφία –Σκοπιμότητα προγράμματος

Το Περιβάλλον και Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη ως μαθησιακή περιοχή είναι ενταγμένη στο αναλυτικό πρόγραμμα του Νηπιαγωγείου και έχει ως βασικό ρόλο την ευαισθητοποίηση και κινητοποίηση μαθητών/τριών γύρω από τα περιβαλλοντικά προβλήματα και την καλλιέργεια μίας ηθικής περιβαλλοντικής συμπεριφοράς και ενός αειφόρου τρόπου ζωής.

Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα που περιγράφεται διεξοδικά παρακάτω εντάσσεται στον θεματικό άξονα Φροντίζω το περιβάλλον και ειδικότερα στη θεματική περιοχή Φυσικές Καταστροφές, Πολιτική Προστασία. Οι πλημμύρες και τα ακραία καιρικά φαινόμενα, η κλιματική αλλαγή, οι σεισμοί, οι ηφαιστειακές εκρήξεις, ή οι κατολισθήσεις όταν συνδυάζονται με την ανθρώπινη δραστηριότητα προκαλούν ιδιαίτερα σοβαρά προβλήματα που συχνά εξελίσσονται σε ανθρωπιστικές και πολιτικές κρίσεις (Torani et al, 2019). Τα σημερινά παιδιά μεγαλώνουν σε έναν κόσμο, όπου απαιτείται ευέλικτη διαχείριση και αντιμετώπιση αλλαγών, ραγδαίων εξελίξεων και σύνθετων καταστάσεων που αφορούν διάφορες πλευρές της σύγχρονης ζωής όπως η τεχνολογική εξέλιξη, το φυσικό περιβάλλον, κλιματική αλλαγή ανθρωπιστικές κρίσεις (ΙΕΠ, 2011).

Σε αυτό το πλαίσιο η σημασία της εκπαίδευσης αλλά και της ενημέρωσης με τη θεματική των Φυσικών Καταστροφών αποκτά μία ιδιαίτερη βαρύτητα και σημασία. Σε αυτό συμφώνησαν τα 168 Κράτη που συμμετείχαν στην 2η Διεθνή Διάσκεψη για την Μείωση των Καταστροφών, που έλαβε χώρα στο Κόμπε – Hyogo της Ιαπωνίας, και είχε ως αποτέλεσμα τη διαμόρφωση ενός Σχεδίου Δράσης γνωστό ως το σχέδιο δράσης του Hyogo 2005- 2015. Σύμφωνα με όσα αναφέρθηκαν στη συνάντηση αυτή είναι επιβλητική ανάγκη να καλλιεργηθεί μία «κουλτούρα πρόληψης» μέσα από την εκπαιδευτική διαδικασία.

Η ενσωμάτωση της εκπαίδευσης του κινδύνου καταστροφής ως αναπόσπαστο τμήμα του σχολικού προγράμματος σπουδών, βοηθά να επιτευχθεί μεγαλύτερη συνειδητοποίηση για αυτά τα ζητήματα.

Στόχος των εργαστηρίων που θα αναλυθούν παρακάτω είναι αρχικά η πληροφόρηση και η αναγνώριση των φαινομένων αυτών και των συνεπειών τους. Οι μαθητές/τριες θα είναι σε θέση να διακρίνουν ποια φυσικά φαινόμενα χαρακτηρίζονται «φυσικοί

κίνδυνοι» επειδή μπορεί να προκαλέσουν καταστροφές και ποια φαινόμενα εντείνονται λόγω της ανθρώπινης παρέμβασης.

Σε δεύτερο επίπεδο οι μαθητές/τριες θα αποκτήσουν μία σειρά δεξιοτήτων και στάσεων που είναι απαραίτητες στη διαδικασία λήψης αποφάσεων και στη διαμόρφωση κώδικα συμπεριφοράς γύρω από προβλήματα που προκύπτουν σε καταστροφές, σε ατομικό και στη συνέχεια σε ομαδικό/συλλογικό επίπεδο ώστε να λειτουργήσουν ως ασπίδα ασφαλείας για τους ίδιους αλλά και για την ομάδα τους.

Ο προτεινόμενος σχεδιασμός των εργαστηρίων αυτών συμβάλει στην ενθάρρυνση της άμεσης και ενεργής συμμετοχή των μαθητών/τριών μέσα από διερευνητικές/ομαδοσυνεργατικές διαδικασίες, καθώς μέσα από τα βασικά στάδια της διερευνητικής μάθησης τα οποία συνοψίζονται στις 5 φάσεις (Καλκάνης, κ.α, 2014):

- παρατηρώ, πληροφορούμαι, ενδιαφέρομαι
- συζητώ, αναρωτιέμαι, υποθέτω
- ενεργώ, πειραματίζομαι,
- συμπεραίνω, καταγράφω
- εφαρμόζω, εξηγώ, γενικεύω

οι μαθητές/τριες θα γνωρίσουν ποιες είναι οι φυσικές καταστροφές και πως οι ίδιοι μπορούν να δράσουν στην πρόληψη αλλά και στην προστασία. Η ενασχόληση με αυτή τη θεματική θα ενδυναμώσει ψυχολογικά τους/τις μαθητές/τριες, ώστε να μπορούν να δράσουν συλλογικά σε μία κατάσταση κινδύνου αποτελώντας έτσι μία ομάδα «σχολικής πολιτικής προστασίας» κυρίως όμως θα τους παρέχει μία σειρά ερεθισμάτων που θα τους οδηγήσουν στην υιοθέτηση ενός οικολογικού τρόπου ζωής.

Βιβλιογραφία

Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής [ΙΕΠ]. (2014α). *Νέο αναλυτικό πρόγραμμα για το νηπιαγωγείο*. Αθήνα: Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων.

Ανάκτηση από

https://repository.edulll.gr/edulll/retrieve/7058/1947_1%CE%BF%20%CE%BC%CE%AD%CF%81%CE%BF%CF%82%20%CE%A0%CE%A0%CE%A3%20%CE%BD%CE%B7%CF

[%80%CE%B9%CE%B1%CE%B3%CF%89%CE%B3%CE%B5%CE%AF%CE%BF%CF%85.pd](#)

f

Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής [ΙΕΠ]. (2014β). *Οδηγός της νηπιαγωγού για το πρόγραμμα σπουδών νηπιαγωγείου*. Αθήνα: Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων.

Καλκάνης, Γ., Γκικοπούλου Ο., Καπότης, Ε., Γουσόπουλος, Δ., Πατρινόπουλος, Μ., Τσάκωνας, Π., Δημητριάδης, Π., Παπασίμπα, Λ., Μιτζήθρας, Κ., Καπόγιαννης, Α., Σωτηρόπουλος, Δ.Ι., Δρόλαπας, Α. (2014). Συλλογικό Έργο: *Η Φυσική με Πειράματα - Α' Γυμνασίου - Βιβλίο Εκπαιδευτικού*. Αθήνα: Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων Διόφαντος.

Kagawa, F., & Selby, D. (2015). Disaster Risk Reduction in the School Curriculum: The Present and Potential Role of Development Agencies and the Implications for the Hyogo Framework for Action 2005-2015 Successor.

Torani, S., Majd, P. M., Maroufi, S. S., Dowlati, M., & Sheikhi, R. A. (2019). The importance of education on disasters and emergencies: A review article. *Journal of education and health promotion*, 8.

Πληροφορίες υλοποίησης: προαπαιτούμενες γνώσεις, προετοιμασία υλικού

Οι προαπαιτούμενες γνώσεις των παιδιών αφορούν στις εμπειρίες και τις προσωπικές τους ιστορίες σε σχέση με τις φυσικές καταστροφές και επεκτείνεται και το οικογενειακό τους περιβάλλον σε ό,τι έχει συμβεί σε αυτό σε σχέση πάντα με τη θεματική προς επεξεργασία.

Περιγραφή επτά Εργαστηρίων: Στοιχοθεσία των εργαστηρίων, προτεινόμενες δράσεις και υλικό αφόρμησης, επέκτασης, γενίκευσης.

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

ΣΧΟΛΕΙΟ		ΤΜΗΜΑ Πρωινό υποχρεωτικό/ολοήμερο	ΣΧΟΛ. ΕΤΟΣ: 2020-2021
Θεματική	2. Φροντίζω το Περιβάλλον	Υποθεματική	Φυσικές Καταστροφές- Πολιτική Προστασία
ΒΑΘΜΙΔΑ/ΤΑΞΕΙΣ (που προτείνονται)	Νηπιαγωγείο- Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση		
Τίτλος	Αποκωδικοποιώντας τις φυσικές καταστροφές		
Δεξιότητες στόχευσης του εργαστηρίου	<p>Δεξιότητες μάθησης 21ου αιώνα (4cs) (Κριτική σκέψη, Επικοινωνία, Συνεργασία, Δημιουργικότητα)</p> <p>Δεξιότητες της κοινωνικής ζωής (Αυτομεριμνα, Κοινωνικές δεξιότητες, Ενσυναίσθηση και ευαισθησία, Πολιτειότητα, Προσαρμοστικότητα, Ανθεκτικότητα, Υπευθυνότητα)</p> <p>Δεξιότητες του Νου -Στρατηγική σκέψη (Οργανωσιακή σκέψη, Μελέτη περιπτώσεων και Επίλυσης προβλημάτων)</p> <p>Ψηφιακές Δεξιότητες</p>		
Σύνδεση με τη Βασική Θεματική	Μαθαίνω για τις Φυσικές Καταστροφές μαθαίνοντας να προφυλάσσομαι (Πολιτική Προστασία)		

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα	Εργαστήριο/τίτλος	Δραστηριότητες – (ενδεικτικές)
<p>Στο πρώτο εργαστήριο στόχος είναι η κινητοποίηση των μαθητών/τριών στην αρχή του μαθήματος, με τον/ την εκπαιδευτικό να αποκαλύπτει το αντικείμενο προς διδασκαλία όχι με τρόπο στατικό αλλά με ένα παιγνιώδη τρόπο προς διερεύνηση προσκαλώντας τα παιδιά να μοιραστούν τις προσωπικές τους ιστορίες. Οι δραστηριότητες αποσκοπούν στο να ενθαρρύνουν τα παιδιά να παρατηρήσουν, να ενδιαφερθούν και να πληροφορηθούν σε αρχικό στάδιο.</p> <p>Δεξιότητες που καλλιεργούνται:</p> <p>Δραστηριότητα 1^η: Δεξιότητες Μάθησης 21^{ου} αι.- Κριτική σκέψη- Επικοινωνία- Συνεργασία</p> <p>Δραστηριότητα 2^η: Δεξιότητες επιχειρηματικότητας: Πρωτοβουλία, Οργανωτική ικανότητα</p> <p>Δεξιότητες Μάθησης 21^{ου} αι.- Δημιουργικότητα</p> <p>Δραστηριότητα 3^η: Δεξιότητες Ζωής- Κοινωνική Ενσυναίσθηση και Ευαισθησία, Υπευθυνότητα</p> <p>Δεξιότητες Τεχνολογίας</p>	<p>Εργαστήριο Α: Ακούγοντας ...μαθαίνω την ιστορία σου</p> 	<p>Δραστηριότητα1: Αρχικά στην ολομέλεια ο/η εκπαιδευτικός καλεί τους /τις μαθητές/τριες να αποκαλύψουν τις φωτογραφίες που έχει τοποθετήσει στο πάτωμα. Στη συνέχεια, καλεί όποιο παιδί θέλει να έρθει στην ολομέλεια να σηκώσει την εικόνα που του θυμίζει κάτι και να διηγηθεί την ιστορία του. Ο/η εκπαιδευτικός καταγράφει τις ιστορίες. Ενδεικτικά φωτογραφίες μπορείτε να βρείτε στη σελ. 17</p> <p>Δραστηριότητα 2: Στη συνέχεια, τα παιδιά δημιουργούν ομάδες με τις κοινές αναμνήσεις τους ζωγραφίζοντας τον εαυτό τους στην εκτύπωση της φωτογραφίας και ό,τι άλλο συναποφασίσουν να συμπεριλάβουν στην κοινή αυτή εργασία.</p> <p>Η κάθε ομάδα επιλέγει το όνομά της ενώ στη συνέχεια παρουσιάζει την κοινή εργασία/φωτογραφία ως ένα κοινό αφήγημα.</p> <p>Δραστηριότητα 3: Οι μαθητές/τριες θα ζητήσουν από τους γονείς ή από τη γιαγιά και τον παππού να τους διηγηθούν τη δική τους εμπειρία. Ως οδηγό μπορούν να χρησιμοποιήσουν το Φύλλο εργασίας στη σελ. 17</p> <p>Επιπλέον μπορεί ελεύθερα με ενημερωτικό μήνυμα που θα σταλεί στους γονείς να ηχογραφήσουν τη δική τους ιστορία/ανάμνηση αν το επιθυμούν και να την στείλουν στο σχολείο.</p>

Μετά την αρχική ενεργοποίηση του ενδιαφέροντος σε αυτά τα εργαστήρια θα περάσουμε στη 2^η φάση όπου οι μαθητές/τριες θα συζητήσουν, αναρωτηθούν και θα περάσουν στη διατύπωση υποθέσεων.

Στο δεύτερο εργαστήριο χρησιμοποιείται το γνωστό εργαλείο των εννοιολογικών χαρτών που αποτελεί ένα εργαλείο αναπαράστασης εννοιών και κοινωνικής εμπειρίας. Στη συγκεκριμένη δραστηριότητα χρησιμοποιείται Δικτυωτός χάρτης /χάρτης τύπου ιστού, που μοιάζει με τον ιστό της αράχνης για την αποτύπωση των γνώσεων των μαθητών/τριών.

Δεξιότητες που καλλιεργούνται:

Δραστηριότητα 1^η:

Δεξιότητες Μάθησης 21^{ου} αι.- Κριτική σκέψη- Επικοινωνία- Συνεργασία

Δραστηριότητα 2^η:

Δεξιότητες Μάθησης 21^{ου} αι.- Κριτική σκέψη- Συνεργασία
 Στρατηγική σκέψη- Οργανωσιακή σκέψη

Δραστηριότητα 3^η:

Δεξιότητες Ζωής- Κοινωνική Ενσυναίσθηση και Ευαισθησία, Ρουτίνες σκέψεις και αναστοχασμός

Εργαστήριο Β:

Φάκελος:
Φυσικές
καταστροφές

Δραστηριότητα 1: Στην ολομέλεια δημιουργείται ο αρχικός εννοιολογικό χάρτης με ιδεοθύελλα και με κεντρική ερώτηση «Τι γνωρίζω για τις Φυσικές καταστροφές». Ο/η εκπαιδευτικός συμπληρώνει τον εννοιολογικό χάρτη με τις απαντήσεις των παιδιών. Στη συνέχεια δίνει στα παιδιά ένα φύλλο εργασίας σελ. 18 που ουσιαστικά αποτελεί ένα ραδβόγραμμα ώστε να σημειώσουν ποιες από αυτές γνωρίζουν.

Δραστηριότητα 2:

Στη συνέχεια τα παιδιά θα αποδελτιώσουν τις απαντήσεις τους και θα εξάγουν συμπεράσματα για το ποιες από τις φυσικές καταστροφές παρατηρούνται πιο συχνά. Ο/η εκπαιδευτικός στην ολομέλεια προβάλλει μία παρουσίαση με κεντρικό θέμα «Ποιες είναι οι φυσικές καταστροφές» ώστε να πληροφορήσει τα παιδιά για κάθε μία από αυτές.

Δραστηριότητα 3: Κάρτες απαντήσεων. Η παιγνιώδη αυτή δραστηριότητα με ερωτήσεις έχει στόχο τη δημιουργία ενός ευχάριστου κλίματος αλλά και την ενδιάμεση διαμορφωτική αξιολόγηση των όσων αναφέρθηκαν μέχρι στιγμής. Ο/η εκπαιδευτικός ρωτάει απλές ερωτήσεις αλλά και ερωτήσεις για τις ιστορίες των παιδιών.

Σε αυτή τη φάση οι δραστηριότητες έχουν στόχο να ενεργοποιήσουν τα παιδιά στο να πειραματιστούν αλλά και να ενεργήσουν μέσα στο μαθησιακό πλαίσιο.

Δεξιότητες που καλλιεργούνται:

Δραστηριότητα 1^η:

Δεξιότητες Μάθησης 21^{ου} αι.- Κριτική σκέψη- Επικοινωνία- Ψηφιακή κριτική σκέψη

Δεξιότητες τεχνολογίας- Δεξιότητες διεπιστημονικής και διαθεματικής χρήσης των νέων τεχνολογιών

Δραστηριότητα 2^η:

Δεξιότητες Μάθησης 21^{ου} αι.- Κριτική σκέψη- Συνεργασία
 Στρατηγική σκέψη- Οργανωσιακή σκέψη

Δραστηριότητα 3^η:

Δεξιότητες Μάθησης 21^{ου} αι.- Παραγωγική μάθηση μέσω των τεχνών και της δημιουργικότητας

Εργαστήριο Γ: Οι φυσικές καταστροφές στον κινηματογράφο

Δραστηριότητα 1: Οι μαθητές/τριες παρακολουθούν το βίντεο (β.λ. Εκπαιδευτικό Υλικό σελ.14) με το κινούμενο σχέδιο και το τραγούδι. Στη συνέχεια καλούνται να παρατηρήσουν αλλά και να αποτυπώσουν τα στάδια δημιουργίας ενός υποθαλάσσιου ηφαιστείου.

Δραστηριότητα 2: Οι μαθητές/τριες σε δύο ομάδες δημιουργούν μία μακέτα υποθαλάσσιου ηφαιστείου και μία μακέτα ηφαιστείου σε ξηρά. Ο χωρισμός σε ομάδες θα γίνει με κλήρωση τραβώντας όπου το μπλε χαρτί είναι η ομάδα της θάλασσας και πράσινο της ξηράς.

Οι μαθητές/τριες με υλικά της επιλογής τους δημιουργούν αφενός το ηφαίστειο της ξηράς και τι βρίσκεται κοντά του όπως σπίτια, δρόμοι, δάση, αφετέρου το υποθαλάσσιο ηφαίστειο και τον περιβάλλοντα χώρο του (βράχια, καράβια). Στη συνέχεια σε φύλλο εργασίας (σελ.18) ζωγραφίζουν τι πιστεύουν ότι θα συμβεί αν τα ηφαίστεια αυτά εκραγούν. Με τον τρόπο αυτό προβαίνουν σε υποθέσεις.

Δραστηριότητα 3: Στις μακέτες που έχουν δημιουργήσει υλοποιούν το πείραμα με το ξύδι, τη σόδα και το χρώμα νερομπογιάς και παρατηρούν αν επαληθεύτηκαν οι προβλέψεις τους. Μετά την έκρηξη παρατηρούν και περιγράφουν τις συνέπειες σε κάθε μακέτα.

Σε αυτό το σημείο οι μαθητές/τριες έχουν λάβει αρκετές πληροφορίες και έχουν επεξεργαστεί τη θεματική οπότε σταδιακά μπαίνουν στη διαδικασία να προβαίνουν σε συμπεράσματα και να καταγράφουν τη μαθησιακή τους πορεία.

Δραστηριότητα 1^η:

Δεξιότητες του νου- Οργανωσιακή σκέψη
 Δεξιότητες τεχνολογίας- Ψηφιακός γραμματισμός

Δραστηριότητα 2^η:

Δεξιότητες Μάθησης 21^{ου} αι.- Κριτική σκέψη-
 Δεξιότητες ζωής -Αυτομέριμνα-
 Ανθεκτικότητα

Δραστηριότητα 3^η:

Στρατηγική σκέψη- Οργανωσιακή σκέψη-Επίλυση προβλήματος

**Εργαστήριο Δ:
 Χάρτης φυσικών
 καταστροφών**

Δραστηριότητα 1: Στην ολομέλεια τα παιδιά με την ενθάρρυνση και υποβοήθηση του/της εκπαιδευτικού σημειώνουν στον χάρτη της Ελλάδας τους κινδύνους από φυσικά φαινόμενα που έχουν εντοπιστεί σε διάφορες περιοχές όπως το ηφαίστειο Σαντορίνης ή φυσικές καταστροφές όπως πυρκαγιές, πλημμύρες, που έχουν ήδη συμβεί. Ο χάρτης μπορεί να δημιουργηθεί, είτε αναλογικά, είτε ψηφιακά π.χ. με χρήση της πλατφόρμας e-me και την επιλογή e-me content και δημιουργία εικόνας με ενεργά στοιχεία.

Δραστηριότητα 2: Τα παιδιά μαζί με τον/την εκπαιδευτικό θα μελετήσουν το υλικό που έχει δημιουργηθεί από τον Ο.Η.Ε. και τη UNICEF με έμφαση στην έννοια της πρόληψης και των ενεργειών που ο καθένας από εμάς είναι βασικό να γνωρίζει Βλ. Εκπαιδευτικό Υλικό σελ.14 .

Δραστηριότητα 3: Τα παιδιά σε ομάδες (των 4 ή 5 μελών) καλούνται να εντοπίσουν με βάση τα όσα επεξεργάστηκαν στο προηγούμενο υλικό ποια λάθη ή κινδύνους μπορούν να διορθώσουν στο εσωτερικό και εξωτερικό χώρο του σχολείου. Η καταγραφή είναι ανοικτού τύπου και τα παιδιά ζωγραφίζουν -εντοπίζουν τα αντικείμενα που εμπνέουν κίνδυνο

<p>Σε αυτό το εργαστήριο οι μαθητές/τριες θα εφαρμόσουν πρακτικά όσα έμαθαν από τις προηγούμενες δραστηριότητες.</p> <p>Δραστηριότητα 1^η: Δεξιότητες Μάθησης 21^{ου} αι.- Κριτική σκέψη- Επικοινωνία- Συνεργασία Δεξιότητες επιχειρηματικότητας: Πρωτοβουλία, Οργανωτική ικανότητα</p> <p>Δραστηριότητα 2^η: Δεξιότητες Μάθησης 21^{ου} αι.-Συνεργασία Παραγωγική μάθηση μέσω των τεχνών και της δημιουργικότητας Δεξιότητες κοινωνικής ζωής - Πολιτεϊότητα</p>	<p>Εργαστήριο Ε: Σταθμός Πολιτικής Προστασίας στην τάξη</p> 	<p>Δραστηριότητα 1: Σε αυτή τη δραστηριότητα οι μαθητές/τριες θα οργανώσουν στην τάξη τους τον σταθμό της πολιτικής προστασίας. Αρχικά θα αναζητήσουν στην τάξη βασικά υλικά για τη δημιουργία του ΣΑΚΙΔΙΟΥ ΖΩΗΣ όπως υλικό για πρώτες βοήθειες, νερό κ.α Στη συνέχεια σε ολομέλεια μέσα από διαδικασίες προτάσεων και ψηφοφορίας θα επιλέξουν τον χώρο του σταθμού πολιτικής προστασίας. Βασικός παράγοντας επιλογής είναι να εξυπηρετεί την έννοια της άμεσης ανάγκης διαφυγής.</p> <p>Δραστηριότητα 2: Δημιουργία ενημερωτικού και εποπτικού υλικού. Στα τραπέζια εργασίας ο/η εκπαιδευτικός αφήνει υλικά για τη δημιουργία: Αφίσσας, επιγραφής για τον σταθμό Πολ. Προστασίας, Σήμα πολ. Προστασίας και ένα τραπέζι ελεύθερης δημιουργίας. Οι μαθητές/τριες επιλέγουν σε ποιο τραπέζι θα συνεργαστούν για να κατασκευάσουν τα απαραίτητα υλικά για τον Σταθμό Πολιτικής Προστασίας. Στη συνέχεια παρουσιάζουν τις δημιουργίες τους ανά ομάδες και μετά τις τοποθετούν στον σταθμό πολιτικής προστασίας.</p>
--	--	--

Στο εργαστήριο αυτό και ακολουθώντας τη πορεία της διερευνητικής μάθησης οι μαθητές/τριες θα εξηγήσουν όσα έχουν επεξεργαστεί.

Δραστηριότητα 1^η:

Δεξιότητες Μάθησης 21^{ου} αι.- Ψηφιακή Κριτική σκέψη
 Ψηφιακές Δεξιότητες ανάλυσης περιεχομένου

Δραστηριότητα 2^η:

Δεξιότητες Μάθησης 21^{ου} αι.-Συνεργασία
 Παραγωγική μάθηση μέσω των τεχνών και της δημιουργικότητας
 Δεξιότητες του νου-δημιουργική- παραγωγική-ολιστική σκέψη

Εργαστήριο Στ: Η Ομάδα Πολιτικής Προστασίας ...ενημερώνει

Δραστηριότητα 1: Τα παιδιά παρακολουθούν από τον ιστοχώρο της πολιτικής προστασίας διαφημιστικά σποτ με στόχο να ενημερωθεί το ευρύ κοινό για. Ειδικότερα, το διαφημιστικό σποτ για τις πυρκαγιές και για τα έντονα καιρικά φαινόμενα (Εκπαιδευτικό Υλικό σελ.14 .) Εντοπίζουν τα βασικά χαρακτηριστικά των σποτ όπως το ότι είναι σύντομα, δίνουν απλές οδηγίες και έχουν ένα χαρακτήρα όπως το φύλλο του δέντρου.

Δραστηριότητα 2: Ο δικός μας σταθμός ενημερώνει. Σε ολομέλεια επιλέγουν το διαφημιστικό σποτ που θα δημιουργήσουν. Σε ομάδες τα παιδιά επιλέγουν τον χαρακτήρα που θα πρωταγωνιστεί στο βίντεο και θα ενημερώνει. Επιλέγουν αν θα είναι κάποιο αντικείμενο, παιχνίδι, χαρακτήρας που θα ζωγραφιστεί ή κατασκευαστεί. Στη συνέχεια ζωγραφίζουν τις βασικές σκηνές σε ομάδες και με ηχογράφηση μοιράζονται το ενημερωτικό τους μήνυμα. Οι σκηνές που ζωγράρισαν μέσα από πρόγραμμα του υπολογιστή (από τη χρήση του power point ή και πρόγραμμα επεξεργασίας βίντεο) συνδυάζονται με την ηχογράφηση και δημιουργείται το δικό τους ενημερωτικό σποτ.

<p>Στην τελική αυτή δραστηριότητα οι μαθητές/τριες ουσιαστικά αναστοχάζονται γύρω από τη μαθησιακή τους αυτή πορεία.</p> <p>Δεξιότητες που καλλιεργούνται:</p> <p>Δραστηριότητα 1^η: Δεξιότητες Μάθησης 21^{ου} αι.- Κριτική σκέψη- Επικοινωνία- Συνεργασία Δεξιότητες του Νου- Ρουτίνες σκέψεις- αναστοχασμός</p> <p>Δραστηριότητα 2^η: Δεξιότητες επιχειρηματικότητας: Πρωτοβουλία, Οργανωτική ικανότητα, Προγραμματισμός-Παραγωγικότητα- Αποτελεσματικότητα Δεξιότητες Ζωής- κοινωνικές δεξιότητες- Κοινωνική ενσυναίσθηση- Πολιτειότητα- Υπευθυνότητα</p>	<p>Εργαστήριο Ζ: Πρώθησέ το!</p> 	<p>Δραστηριότητα 1: Η συζήτηση αποτίμησης στην ολομέλεια και η δημιουργία του τελικού εννοιολογικού χάρτη. Ο αρχικός εννοιολογικός χάρτης χρησιμοποιείται ως σημείο αναφοράς αλλά και αναστοχασμού. Δημιουργείται και αναρτάται</p> <p>Δραστηριότητα 2: Οι μαθητές/τριες προσκαλούν το τμήμα της Α' Δημοτικού του πλησιέστερου Δημοτικού σχολείου στο πλαίσιο της ενημέρωσης και της προώθησης των χρήσιμων πληροφοριών που συγκέντρωσαν.</p> <p>Στους μαθητές/τριες της Α' Δημοτικού παρουσιάζουν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • τις αρχικές τους προσωπικές ιστορίες/αναμνήσεις από το 1^ο εργαστήριο • τον τελικό εννοιολογικό χάρτη με τις νέες γνώσεις και πληροφορίες που αποκόμισαν • τον σταθμό πολιτικής προστασίας στην τάξη με το υλικό αλλά και το ΣΑΚΙΔΙΟ ΖΩΗΣ • το διαφημιστικό ενημερωτικό σποτ τους
--	---	---

Εκπαιδευτικό Υλικό/ Συνδέσεις/

Εργαστήριο Γ:

Δραστηριότητα 1- Βίντεο Κινούμενο σχέδιο -Ηφαίστεια

<https://vimeo.com/432665040>

Εργαστήριο Δ:

Μαθαίνοντας για την πρόληψη καταστροφών. Το υλικό αυτό δημιουργήθηκε από σε συνεργασία της Unicef Και του Ο.Η.Ε. -UNISDR

[https://www.chalandri.gr/wp-](https://www.chalandri.gr/wp-content/uploads/2018/10/BookletGreek_web_el_GR.pdf)

[content/uploads/2018/10/BookletGreek_web_el_GR.pdf](https://www.chalandri.gr/wp-content/uploads/2018/10/BookletGreek_web_el_GR.pdf) **Εργαστήριο**

Στ' :

Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας

<https://www.civilprotection.gr/el>

Διαφημιστικά Σποτ -Δραστηριότητας 1

<https://video.link/w/JrUyc> - Δασικές πυρκαγιές: Οδηγίες προστασίας

<https://video.link/w/yrUyc> - Ταξιδεύεις το Χειμώνα Προετοιμάσου!

Πρόσθετο υλικό:

Φυσικές καταστροφές στην Ελλάδα- Φωτόδεντρο

<http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/3040?locale=el>

Προετοιμάσου σωστά-Παίζω και μαθαίνω -Γενική Γραμματεία πολιτικής προστασίας

https://www.civilprotection.gr/games/proetimasou_sosta1.html

Διαδραστική εφαρμογή του ΟΑΣΠ για τους σεισμούς

<https://kids.oasp.gr/>

National Geographic

<https://www.nationalgeographic.com/environment/topic/natural-disasters-weather>

Weather Wiz Kids

https://www.weatherwizkids.com/?page_id=91

Φορείς και άλλες συνεργασίες που θα εμπλουτίσουν το πρόγραμμά μας

Συνεργασία με τους /τις υπεύθυνους/ες προγραμμάτων σχολικών δραστηριοτήτων

Συνεργασία με τον ΟΑΣΠ και τη Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας

Με τους Εθελοντές Πυροσβέστες

Αξιολόγηση Εργαστηρίου- Συνολική αποτίμηση & αναστοχασμός πάνω στην υλοποίηση - Εκδηλώσεις διάχυσης

Τα τελευταία χρόνια, κυρίως διεθνώς, για την αξιολόγηση και τη βαθμολόγηση των μαθητών/ τριών προτείνονται επιπλέον εργαλεία όπως οι λίστες ελέγχου και οι

κλίμακες διαβάθμισης. Η «ρουμπρίκα» ανήκει στη κατηγορία των ποιοτικών μεθόδων αξιολόγησης και αποτελεί ένα από τα πιο δυναμικά και αποτελεσματικά εργαλεία αξιολόγησης της επίδοσης των εκπαιδευόμενων σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης.

Πρωτόκολλο Αξιολόγησης στην επίλυση προβλημάτων της διερευνητικής μάθησης

Ο/Η μαθητής/τρια	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
1. Επιδεικνύει περιέργεια για διερεύνηση της θεματικής;			
2. Ρωτάει και συμμετέχει στη διατύπωση προτάσεων – λύσεων;			
3. Διατυπώνει υποθέσεις σε σχέση με μια προβληματική κατάσταση π.χ. <i>τι θα συμβεί όταν εκραγεί το ηφαίστειο στην ξηρά;</i>			
4. Εντόπισε την αρνητική παρέμβαση του ανθρώπου στην επιδείνωση των φυσικών καταστροφών;			
5. Χρησιμοποιεί μέσα / εποπτικό υλικό παρατήρησης για να επεξεργαστεί το θέμα;			
6. Χειρίζεται αυτόνομα τα υλικά για τη δημιουργία των κατασκευών του;			
7. Χρησιμοποιεί τεχνικές καταγραφής όπως ζωγραφιές ή σκίτσα;			
8. Αναλαμβάνει πρωτοβουλίες στις ομαδικές εργασίες;			
9. Περιγράφει την πορεία της έρευνας του ή της ομάδας του;			
10. Εκφράζει τις δικές του σκέψεις, απορίες ή προβληματισμούς;			
11. Διερευνά μόνος/η του/της ή σε συνεργασία με άλλους/άλλες			
12. Εφαρμόζει τις νέες γνώσεις π.χ. στο ΣΑΚΙΔΙΟ ΖΩΗΣ αναγνώριζε τα αντικείμενα που χρειάζονται να είναι μέσα;			

13. Συμμετέχει ενεργά σε δραστηριότητες πειραματισμού;			
14. Ολοκληρώνει τις εργασίες που έχει αναλάβει;			
15. Κατανοούν σταδιακά την αναγκαιότητα διαφύλαξης των φυσικών πόρων;			

Διαδικασίες αξιολόγησης στην ολομέλεια
Σύγκριση εννοιολογικών χαρτών (αρχικού και τελικού)
 Δημιουργία αρχικού και τελικού εννοιολογικού χάρτη με ιδεοθύελλα στην ολομέλεια και καταγραφή των απαντήσεων των παιδιών.
 Στον αρχικό εννοιολογικό χάρτη αποτυπώνονται η εμπειρία των παιδιών με την έννοια της φυσικής καταστροφής. Μέσα από ερωτήσεις για το αν έχουν βιώσει κάποιο σεισμό, ή πλημμύρα ή και φωτιά θα ανιχνευθούν οι αρχικές τους εμπειρίες και πρότερες γνώσεις .
 Επιπλέον στο Εργαστήριο Β μέσα από ένα παιχνίδι με κάρτες απάντησης επανέρχεται ο/η εκπαιδευτικός στον έλεγχο και στο βαθμό κατανόησης της μέχρι τότε διδασκαλίας σε ατομικό επίπεδο αφού μπορεί μέσα από τις γρήγορες αυτές ερωτήσεις να εντοπίσει ποια σημεία δυσκόλεψαν τα παιδιά ή ποια δεν έχουν αποσαφηνιστεί.
 Στο τελευταίο εργαστήριο με τη σύνθεση του τελικού εννοιολογικού χάρτη γίνεται η καταγραφή των νέων γνώσεων των παιδιών αλλά και των ικανοτήτων του στη γενίκευση και μεταγνώση μέσα από την παρουσίαση στους μαθητές/τριες της Α΄ Δημοτικού.
 Η έννοια της κοινοποίησης και διάχυσης των πεπραγμένων των παιδιών ολοκληρώνεται μέσα από την εκδήλωση ενημέρωσης της Α΄ Δημοτικού. Τα παιδιά σε ρόλο παρουσιαστή προβάλλουν τα έργα τους και την έρευνά τους αλλά πιο σημαντικό σε παιδιά κοντινής ηλικίας παρουσιάζουν τον σταθμό Πολιτικής Προστασίας μέσα στην τάξη και τον εξοπλισμό αυτού.

Σημειώσεις:

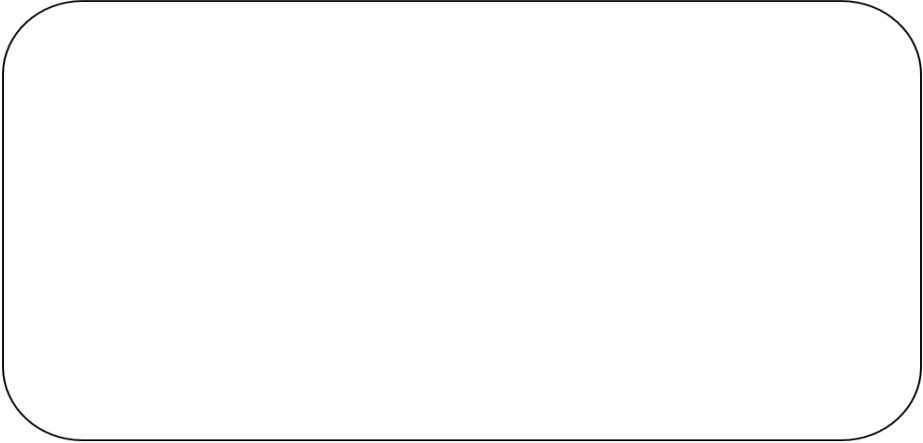

Υποδειγματικό Γλικό- Δειγματικά Φύλλα εργασίας - Περιγραφή εργαστηρίων & δράσεων

Τα φύλλα εργασίας έχουν ως στόχο τη διευκόλυνση του/της μαθητή/τριας για αυτό και είναι ανοικτού τύπου με στόχο την αυτονομία στη συμπλήρωσή τους.

Δίνονται ενδεικτικά ως παραδείγματα:

Εργαστήριο Α: Δραστηριότητα 1 περιγράφω τη δική μου εμπειρία/ ανάμνηση για την εικόνα που θυμάμαι.

Όνομα	Ημερομηνία.....
Θυμάμαι π.χ. τον Σεισμό στο παλιό μας σπίτι (συμπληρώνεται από τον/την εκπαιδευτικό)	
Ένιωσα	
	

Ενδεικτικές φωτογραφίες φυσικών καταστροφών για τη Δραστηριότητα 1 του Εργαστηρίου 1

Οι φωτογραφίες είναι με άδεια Creative Commons από τους ιστοχώρους <https://pixabay.com/> & <https://openclipart.org/>

Εργαστήριο Β- Δραστηριότητα 1: Ραβδόγραμμα – ποιες φυσικές καταστροφές γνωρίζω;

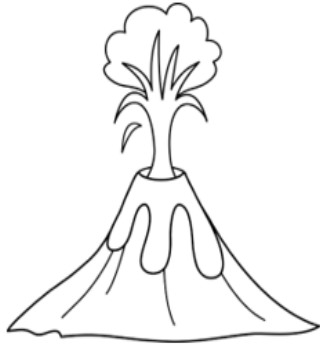
Όνομα.....Ημερομηνία.....

Εργαστήριο Γ: Τι θα συμβεί αν εκραγεί στην ξηρά/θάλασσα;

Όνομα:Ημερομηνία:.....

Ζωγραφίζω τι υπάρχει γύρω από το Ηφαίστειο

Ενδεικτικές δραστηριότητες για την περιγραφική αξιολόγηση

Στο Νηπιαγωγείο δεν υπάρχει τυποποιημένη πορεία στη μάθηση. Το διδακτικό περιβάλλον προσφέρεται για προβληματισμό, πειραματισμό, προσέγγιση εννοιών και ανάπτυξη ποικίλων δραστηριοτήτων σύμφωνες με τα ενδιαφέροντα των παιδιών. Η αξιολόγηση ενσωματώνεται στην καθημερινή διαδικασία και στοχεύει στην ανατροφοδότηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας, τον εμπλουτισμό και τη βελτίωση της.

Στο πλαίσιο αυτής της διαδικασίας ο/η εκπαιδευτικός καταγράφει και παρατηρεί την εξέλιξη των παιδιών αλλά και τη διαδικασία μάθησής τους. Η παρατήρηση, όμως, μπορεί να είναι και δομημένη, όταν προγραμματίζεται εκ των προτέρων, έχει έναν συγκεκριμένο στόχο και ο/η εκπαιδευτικός έχει σχεδιάσει τι ακριβώς θα παρατηρήσει, πότε και πώς θα παρατηρήσει ή πώς θα καταγράψει και θα αξιολογήσει τα στοιχεία της παρατήρησης. Στο συγκεκριμένο εκπαιδευτικό πρόγραμμα δόθηκε μεγάλη βαρύτητα στη συνεργασία και ο τρόπος και ο βαθμός συνεργασίας αποτελεί ένα σημαντικό κομμάτι. Είναι βασικό ο/η εκπαιδευτικός να έχει ένα πρωτόκολλο παρατήρησης της συνεργασίας αυτής.

Όνομα μαθητή/τριας:		Χρονική περίοδος παρατήρησης:		
1	Συνεργασία μέσα στην ομάδα	Ακούει πάντα την ιδέα του/της συμμαθητή/τριας	Ακούει κάποιες φορές την ιδέα του/της συμμαθητή/τριας	Δεν ακούει την ιδέα του /της συμμαθητή/τριας
2	Συνεργατική χρήση υλικών	Μοιράζεται πάντα χαρτόνια, μαρκαδόρους	Μοιράζεται μετά από επέμβαση του /της εκπαιδευτικού	Δεν μοιράζεται τα υλικά
3	Επίλυση συγκρούσεων	Δεν διαπληκτίζεται και προτείνει πάντα λύσεις	Διαπληκτίζεται κάποιες φορές αλλά προσπαθεί να επιλύσει τη σύγκρουση	Διαπληκτίζεται συνεχώς και δεν αναζητά λύσεις επίλυσης σύγκρουσης
4	Η προσωπική ταυτότητα μέσα στην ομάδα	Εκφράζει πάντα προσωπικές απόψεις, σκέψεις, συναισθήματα	Εκφράζει κάποιες φορές προσωπικές απόψεις, σκέψεις, συναισθήματα	Δεν εκφράζει προσωπικές απόψεις, σκέψεις, συναισθήματα
5	Παρουσίαση του κοινού έργου εργασίας	Παρουσιάζει πάντα σε ίσο χρόνο με τον/την συμμαθητή/τρια του χωρίς να χρειαστεί η παρέμβαση του/της εκπαιδευτικού	Παρουσιάζει την κοινή εργασία αλλά κάποιες φορές «κλέβει» τον χρόνο του/της συμμαθητή/τριας του/της	Παρουσιάζει πάντα μόνος του διακόπτοντας και παρεμποδίζοντας τον/την συμμαθητή/τρια του/της

Φύλλα περιγραφικής αυτο-αξιολόγησης (έως 2 σελίδες)

Με την ολοκλήρωση της θεματικής αυτής είναι δυνατόν να τεθούν κάποιες ερωτήσεις στα παιδιά σε μορφή συνέντευξης προκειμένου ο/η εκπαιδευτικός να κατανοήσει τον βαθμό κατανόησης αλλά και τις προσωπικές προτιμήσεις του/της μαθητή/τριας που θα συνθέσουν το μαθησιακό του προφίλ. Στο πλαίσιο αυτό ενδεικτικές ερωτήσεις για τη συνέντευξη μπορεί να είναι:

Όνομα μαθητή/τριας:	Ημερομηνία.....
Τι σου άρεσε πιο πολύ από την ενότητα αυτή;	
Τι σε δυσκόλεψε πιο πολύ; Σου άρεσε που δούλεψες σε ομάδες;	
Ποια ιστορία από αυτές που άκουσες θυμάσαι;	
Άκουγα τους φίλους με προσοχή; Ποια από αυτά που άκουσα και επεξεργαστήκαμε στην τάξη τα μοιράστηκα στο σπίτι;	
Στο σπίτι έχουμε ΣΑΚΙΔΙΟ ΖΩΗΣ; Αν όχι πρότεινα στο σπίτι να φτιάξουμε ένα και <u>εκει</u> ;	

Περιγραφή ενδεικτικών δραστηριοτήτων για το portfolio μαθητή/-τριας

Μέσα στο portfolio του μαθητή/τριας εντάσσονται:

1. Τα Φύλλα Εργασίας
2. Εκτυπωμένες φωτογραφίες των συνεργατικών φύλλων εργασίας (Εργαστήριο Α)
2. Το πρωτόκολλο αξιολόγησης μαθητή/τριας
3. Τα Φύλλα Αυτο-αξιολόγησης
4. Τα Φύλλα Παρατήρησης και οι φωτογραφίες από τη δράση
5. Εκτυπωμένες φωτογραφίες των εννοιολογικών χαρτών
6. Σχόλια τους/της εκπαιδευτικού σε ελεύθερες εργασίες του/της μαθητή/τριας

Βιβλιογραφία

ΙΕΠ (2017). Οδηγός Εκπαιδευτικού για την Περιγραφική Αξιολόγηση στο Νηπιαγωγείο.

http://www.iep.edu.gr/images/IEP/ΕΠΙΣΤΙΜΟΝΙΚΗ_ΥΠΙΡΕΣΙΑ/Epist_Monades/A_Kyklos/Evaluation/2017/1_Perigrafiki_NIPIAGOGEIO.pdf